

smučava prek zadnjih težav, oba hkrati, srečana. Gostobesedna sva, ko hitiva h koči Hörnli, kjer leži nekaj najine opreme. Zdajšnje gledanje na veličastno piramido je prežeto s hvaležnostjo in s še večjim spoštovanjem.

Pot normalnega sestopa proti Črnemu jezeru je na več mestih že kopna, zato ponovno zavijeva s smučmi na nogah pod steno in nato po zložitnih pobočjih do urejenih smučišč. Tokrat nama brezskrbnost kali sto metrov širok pas novega podora serakov, ki ga morava prečiti. Zato si še ne seževa v roke, evforiji še ne pustiva na površje.

SLOVO OD HREPENENJA

Slovo od kočice Hörnli, slovo od gore, od hrepenenja, ki se je uresničilo. Končno, po šestih letih, kar sem to prvič upal naglas povedati. Nevarno področje pod seraki presmučava v veliki razdalji, opazujoč drug drugega. Zadnja

strmina pred povsem položnim svetom na višini nekako 2800 metrov je bila že dobro razgreta od sonca. V takšnem snegu — ne celcu, ampak gnilcu — je edini način spreminjanja smeri garaško poskakovanje. Ob slehernem doskoku smuči tonejo pod težo smučarja in nahrbtnika. Presenetljivo je položnejši svet precej manj mehak in ravno toliko nagnjen, da vijugava vse dotlej, ko v samoti zaželiva še enkrat uzreti najino steno.

Ravno ob pravem času, kajti južni veter je sklenil zastreti pogled z deževnimi oblaki. Kakšna sreča! Bilo je dovolj snega, vzdržalo je vreme, s seboj sva prinesla dovolj znanja — in sedaj lahko zreva tja gor, kjer bo že jutri, kot je bilo večeraj. Nobene sledi, veter, dež in sneg bodo izbrisali najine vijuge, Matterhorn bo premnogim zgodbam dodal le kratko beležko, da sta po njegovih strmih vesinah smučala dva Slovenca iz majhne, prelepe vasi pod Grintovci. Opravljeno je! Zdaj si smeja seči v roke.

SKRAJNI ČAS JE, DA IZMERIMO IN POIMENUJEMO VSE SVOJE GORE

VSI SLOVENSKI DVATISOČAKI?

LJUBO URAJNAR

Čeprav smo v lanskem letu praznovali že stoto obletnico organiziranega planinstva pri nas, pa še vedno ne vemo natanko, koliko vrhov z nadmorsko višino nad 2000 metrov je v naših gorstvih. Še več! V številnih primerih ne vemo niti za njihovo dejansko nadmorsko višino, pogosto pa se najdemo tudi v zadregi, kako naj jih pravilno poimenujemo. Koliko dvatisočakov je v naši državi, kakšna je njihova nadmorska višina, kakšna imena naj nosijo?

Odgovori na omenjena vprašanja so seveda mnogo bolj zahtevni, kot se morda zdi na prvi pogled. Sam sem jih skušal poiskati tako, da sem si izpisoval njihova imena iz planinskih priročnikov in vodnikov, obenem pa sem podrobno prečesal vse zemljevide, ki pokrivajo naša tri gorstva. Pri tem sem skrbno beležil sleherno poimenovano koto z nadmorsko višino nad 2000 metrov.

Identifikacija vseh slovenskih dvatisočakov seveda ni lahko opravilo. Ko preučuješ zemljevide, se srečuješ z vrhovi, ki na nekaterih kartah obstajajo, na drugih ne. Tu imajo takšno višino, tam drugačno. Prav tako se razlikujejo imena vrhov, zato je takšno klasificiranje sila kočljiva zadeva, ki se je do sedaj še nihče ni lotil v celoti. Bilo je sicer nekaj ad hoc poskusov, ki pa so bili večinoma namenjeni revijalnim potrebam.

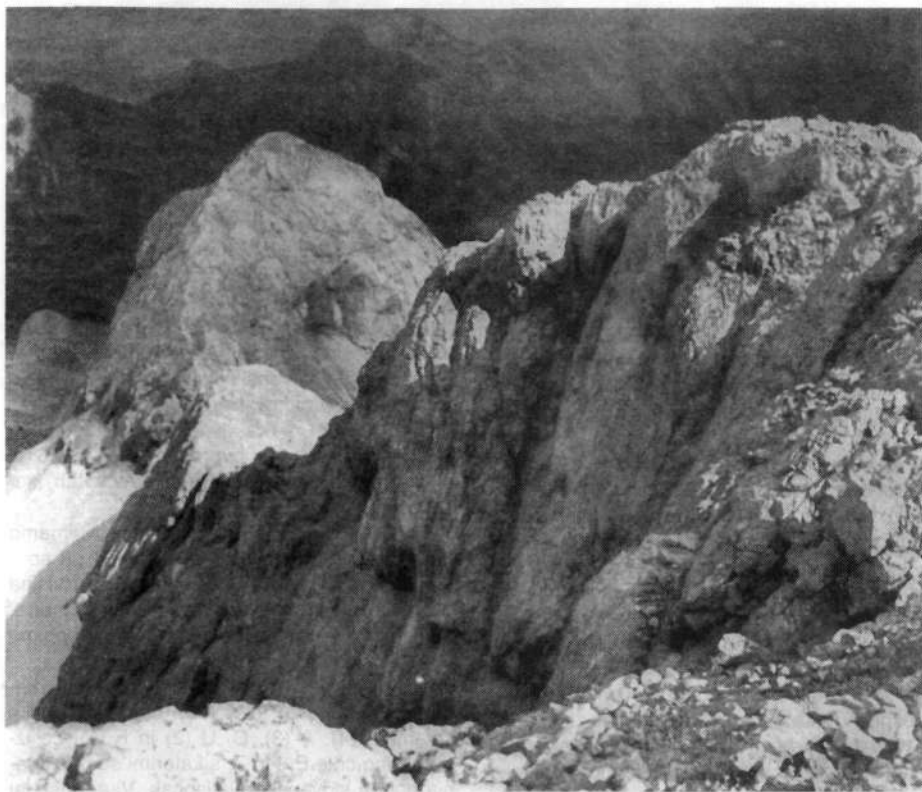
Pri tem nekateri avtorji uporabljajo, milo rečeno, čudne kriterije. Po njihovem naj bi bil vrh

izrazita vzpetina, ki se za najmanj 50 ali celo 100 metrov dviga nad neposredno okolico. In zakaj ravno 50 ali 100 metrov? Po isti logiki lahko to mejo poljubno zvišujemo ali znižujemo, pač odvisno od subjektivnega mnenja posameznega kronista vrhov.

Meni ni šlo samo za popis pomembnih ali izrazitih vrhov, ki obvladujejo svojo sosesčino, zato sem pri beleženju slovenskih dvatisočakov upošteval preprosto pravilo: vrh mora imeti (na zemljevidu) svojo koto z izmerjeno nadmorsko višino nad 2000 metrov, ob njej pa mora biti izpisano njegovo ime. Tako se, recimo, uvršča med dvatisočake tudi Mali Triglav (2725 m), tretji najvišji vrh v Sloveniji, čeprav v neposredni sosesčini svojega večjega brata sploh ne učinkuje kot izrazit vrh. A kako mogočno bi učinkoval, če bi, recimo, stal sredi Kamniško-Savinjskih Alp! In obratno. Če bi Grintovec stal tik poleg Kanjavca, morda sploh ne bi prišel do svojega imena. Podobno velja tudi za Mali Kamin, Spodnji Stenar, Malo Ojstrico, Malo Raduho, Mali Stol, Mali Grintovec itd. Primerov je veliko.

ALI JIH JE RES (SAMO) 349?

Skrbno beleženje vseh poimenovanih kot z nadmorsko višino prek 2000 metrov je slednjič navrglo število 349. Toliko dvatisočakov naj bi bilo v Sloveniji po virih, ki so mi bili dostopni. S tem seveda ne mislim trditi, da ta številka drži povsem, saj je v seznamu nekaj spornih vrhov,

Mali in Veliki Triglav: ali sta to dve gori ali je ena sama?

lahko pa bi bila dobro izhodišče za temeljitejšo razpravo o pravem številu naših vrhov nad 2000 metrov. Pri klasificiranju vrhov sem se predvsem opiral na novejšo planinske karte v razmerju 1 : 25 000, ki so pripomogle k temu, da so, kartografsko, vzniknili novi vrhovi. Le kdo je pred leti slišal za Toplar (2000 m, Karavanke), Na Križu (2484 m, Kamniško-Savinjske Alpe) ali Lopatnik (2012 m, Julijske Alpe), da ne naštevam dalje!

Pojav »novih« vrhov na novejših in podrobnejših zemljevidih pa pravzaprav ne predstavlja največjega problema pri popisovanju dvatisočakov. Največje težave so pri določanju nadmorske višine posameznih vrhov, ki se tako rekoč spreminjajo iz leta v leto. Vsem oboževalcem slovenskega očaka je najbrž znano, da so Triglav povišali za 1 meter, Jalovec in Škrlatica za 2 metra, medtem ko so, recimo, Krnu odvzeli 1 meter. A takšno zanimanje geodetov za dejansko višino vrhov velja le za najbolj znane in obiskane gore. Kar nekaj slovenskih vrhov še vedno ponižno čaka, da se jih bodo zapriseženi merilci višin nekega dne le usmili in jim vzeli pravo mero. Naj jih nekaj naštejemo: Brda (Lipanca), Dimniki (Krma), Krivob (Jerebica), Luknja peč (Krma), Male špice

(Mangart), Mali Koritniški Mangart, Mali Prisank, Skala (Mangart), Sravnik (Bavški Grintavec), Strmi Strug (Ponce), Šmihelovec (Bavški Grintavec), Tičarica (Škrlatica), Veliki Ozebnik (Jalovec), Veliki Stador (Prestrljenik), Vevnica (Ponce), Visoka Rateška Ponca, Votli vrh (Morež), Vrh nad Mužici (Martuljek), Zadnja Ponca (Rateče), Zadnji Pelc itd. Ob prelistavanju različnih planinskih vodnikov pa pogosto ugotoviš še dosti večje razlike med posameznimi vrhovi.

Pa ni namen tega sestavka, da bi kar poprek udrihal čez našo geodetsko službo. Kje pa! V zadnjih letih so vzeli mero, upajmo, da pravo, marsikateremu slovenskemu dvatisočaku, obenem pa sem prepričan, da se pri svojem delu srečujejo z objektivnimi težavami. Vendar je treba priznati, da je stanje na tem področju dokaj neurejeno. Različni viri za isti vrh navajajo različne številke, zato se je bilo težko opredeliti za tisto višino, ki naj bi karseda natančno določala posamezni vrh. Pri oblikovanju seznama sem se zato držal preprostega pravila: upošteval sem tiste nadmorske višine, kot jih navajajo najnovejši planinski zemljevidi. Seveda sem pri tem izpustil nekatere »tiskarske« napake, ki se pojavljajo na nekaterih kartah. Za primer naj nave-

dem le najnovejši zemljevid Triglav (1 : 25 000), ki je izšel marca lani. V njem so Prisank (2547 m) znižali na 2497 m, Planjo (2092 m) so povišali točno za 100 metrov, medtem ko so Skodelico (1919 m) spremenili v privlačen dvatisočak (2164 m). A preprostem bralcu zemljevida že ob preštevanju plastnic postane jasno, da nove višine nikakor ne ustrezajo območju, na katerem so ti vrhovi.

PROBLEM Z DVOGLAVIMI VRHOVI

Naslednji večji problem pri identifikaciji slovenskih dvatisočakov je njihovo poimenovanje, saj se v številnih primerih srečujemo z dvojnimi imeni za posamezni vrh. Naj jih naštejemo:

Ablanca/Sleme, Begunjska/Veliki vrh, Bricej/Briceljnik, Kanin/Visoki Kanin, Koroška Rinka/Križ, Lepo Špičje/Veliko Špičje, Lemež/Veliki Lemež, Lučka Brana/Brana, Mahavšček/Veliki Bogatin, Mala Črnelska špica/Špička, Mangart/Mangrt in celo Veliki Mang(a)rt, Orlice/Celovška špica, Pihavec/Veliki Pihavec, Potoški Stol/Žirovniški Mali Stol, Prisank/Prisojnik, Pršivec/Veliki Pršivec, Raduha/Velika Raduha, Rombon/Veliki vrh, Skutnik/Sončni Jelenk, Sleme/Vrtaško Sleme, Tolminski Kuk/Veliki vrh, Velika Črnelska špica/Visoki Črnelski Vršič, Vodnikov Vršac/Vršac nad Zadnjico.

Zavedam se, da mi prav gotovo ni uspelo zajeti vseh poimenovanj vrhov, ki jih je moč najti tako v planinskih vodnikih kot tudi med ljudmi. Pri dvojiškem poimenovanju sem alternativno ime navedel poleg prvega, odločitev o pravilnejšem nazivu posamezne gore pa seveda prepuščam strokovnjakom za standardizacijo zemljepisnih imen.

Na naslednji večji problem pri identifikaciji naših dvatisočakov sem naletel pri dvojavnih vrhovih. Vzhodni in zahodni vrh z izmerjenima nadmorskima višinama in kotama imajo Planjava, Macesje, Peči, Tegoška gora in Vršiči pod Lopo. V seznamu sem upošteval enega in drugega. Tudi tu naj svoje mnenje povedo strokovnjaki. Na koncu moram dodati, da je v seznamu še nekaj spornih vrhov, o katerih bi se lahko izrekli strokovnjaki in poznavalci določenega planinskega področja. Sam se seveda nisem povzpел prav na vse našete vrhove, zato naj bo pričujoči prispevek izživ vsem, ki se poklicno ali amatersko ukvarjajo s klasifikacijo slovenskih vrhov. Čas bi že bil, da izmerimo, tako kot so Avstrijci storili že zdavnaj, natančne višine naših gora in jih standardno poimenujemo. Navsezadnje je to del naše kulturne in naravne dediščine in strokovnjake za to področje vsekakor premoremo.

IGRAČKANJE S POVPREČJI

Na koncu bi rad pozval založbo Planinske zveze Slovenije, ki je v zadnjih letih izdala vrsto zelo

uporabnih zemljevidov v razmerju 1:25 000. Z njimi je pokrila tako Kamniško-Savinjske Alpe kot tudi Karavanke, v Julijcih pa nam še vedno manjka planinska karta (1 : 25 000) za območje Mangarta. Tu se moramo posluževati italijanske karte Zahodnih Julijcev Tabacco, foglio 019, ki pa večinoma navaja nadmorske višine vrhov, ki se ne ujemajo z našimi višinami.

Prav za konec pa še nekaj statističnih poigravanj s številkami. Kot sem že omenil, naj bi bilo v naših gorah 349 vrhov nad 2000 metrov. Od tega jih je 281 v Julijskih Alpah, 42 v Kamniško-Savinjskih Alpah in 26 v Karavankah. Njihova skupna višina znaša 782.691 metrov, kar pomeni, da je slovenski dvatisočak v povprečju visok 2242,66 metra. Najvišji je v Julijcih, povprečno 2259,61 metra, dvatisočak v Kamniško-Savinjskih Alpah je povprečno visok 2226,12 metra, medtem ko je najnižji v Karavankah, kjer se dvigne do 2086,23 metra.

Vrhov, ki presegajo višino 2500 metrov, imamo 34, od tega jih je kar 30 v Julijcih, 4 pa so v Kamniško-Savinjskih Alpah. Povprečna višina desetih najvišjih vrhov znaša 2671,4 metra, medtem ko za prvih sto dvatisočakov dobimo povprečno višino 2474,6 metra.

Imena vrhov se najpogosteje pričenjajo s črkami V (71), M (43) in K (36), najredkeje pa s črkami H (4), A (3), C, U (2) in F (1), če izvzamemo črke E, I in Z, s katerimi se ne začne noben slovenski dvatisočak. Vsaj dosedaj še ne. Morda bo na kateri od prihodnjih planinskih kart kak nov vrh z višino nad 2000 metrov, ki se bo začel prav z eno od omenjenih črk. Kdo ve!

LITERATURA

Vodniki

1. *Tine Mihelič*: Julijske Alpe, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, 1992 (4. izdaja)
2. *Stanko Klinar*: Karavanke, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, 1983 (3. izdaja)
3. *Peter Ficko*: Kamniške in Savinjske Alpe, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, 1993 (4. izdaja)

Zemljevidi

1. Alpi Giulie Occidentali Tarvisiano, 1 : 25 000, foglio 019, Tabacco
2. Atlas Slovenije, 1 : 50 000, Ljubljana, Mladinska knjiga, Geodetski zavod Slovenije, 1986
3. Bovec z okolico: Turistična karta 1 : 25 000, Ljubljana, Krajevna skupnost Bovec, Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo, 1991
4. Canin-Valli di Resia e Raccolana, 1:25 000, foglio 027, Tabacco
5. Grintovci, 1 : 25 000, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo, 1988

6. Jesenice, Radovljica, Pregledna karta slovenskih občin. 1 : 50 000, Geodetska uprava občine Jesenice, Geodetska uprava občine Radovljica, 1988
7. Julijske Alpe-Bohinj, 1 : 20 000, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, Geodetski zavod Slovenije, 1992
8. Julijske Alpe-Triglav, 1 : 20 000, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, Geodetski zavod Slovenije, 1990
9. Julijske Alpe-Vzhodni del, 1 : 50 000, Planinska zveza Slovenije, Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo, 1983
10. Julijske Alpe-Zahodni del, 1 : 50 000, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo, Ljubljana, 1990
11. Kamniške in Savinjske Alpe z Obirjem in Peco, 1 : 50 000, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, Geodetski zavod Slovenije, 1982
12. Karavanke, osrednji del in Grintovci, 1 : 50 000, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, Geodetski zavod Slovenije, 1992
13. Kranjska Gora z okolico, 1 : 25 000, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo, 1989
14. Krnsko pogorje in Kobarid, 1 : 25 000, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo, 1990
15. Stol in Begunjšica, 1 : 25 000, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo, 1990
16. Storžič in Košuta, 1 : 25 000, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo, 1988
17. Trenta, 1 : 25 000, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, Triglavski narodni park, Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo, 1989
18. Triglav, 1 : 25 000, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo, 1993
19. Triglavski narodni park, 1 : 50 000, Ljubljana, Planinska zveza Slovenije, Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo, 1991
20. Voelkemarkt, Klopeiner See, Turner See, 1 : 50 000, Dunaj, Freytag und Berndt WK 232
21. Woerther See, Ossiacher See, Faaker See-Keutschacher See, 1 : 50 000, Starnberg, Kompass Wanderkarte 61

Od Triglava (2864 m) do Toplarja (2000m)

001.	Triglav	2864 m	Julijske Alpe
002.	Škrlatica	2740 m	Julijske Alpe
003.	Mali Triglav	2725 m	Julijske Alpe
004.	Mangart (Veliki Mangart)	2679 m	Julijske Alpe
005.	Visoki Rokav (Škrlatica)	2646 m	Julijske Alpe
006.	Jalovec	2645 m	Julijske Alpe
007.	Veliki Oltar (Škrlatica)	2621 m	Julijske Alpe
008.	Velika Martuljska Ponca	2602 m	Julijske Alpe
009.	Razor	2601 m	Julijske Alpe
010.	Dolkova špica (Škrlatica)	2591 m	Julijske Alpe
011.	Srednji Rokav (Škrlatica)	2589 m	Julijske Alpe
012.	Visoki Kanin	2587 m	Julijske Alpe
013.	Mali Kanin	2571 m	Julijske Alpe
014.	Kanjavec	2569 m	Julijske Alpe
015.	Rjavec (Triglav)	2568 m	Julijske Alpe
016.	Grintovec	2558 m	Kamn./Sav. Alpe
017.	Glava v Zaplanji (Triglav)	2556 m	Julijske Alpe
018.	Prisank /Prisojnik/	2547 m	Julijske Alpe
019.	Rogljica (Škrlatica)	2547 m	Julijske Alpe
020.	Rakova špica (Škrlatica)	2545 m	Julijske Alpe
021.	Srednji Vršič (Kanin)	2543 m	Julijske Alpe
022.	Dovški križ (Martuljek)	2542 m	Julijske Alpe
023.	Kredarica	2541 m	Julijske Alpe
024.	Spodnja Dolkova špica (Škrlatica)	2541 m	Julijske Alpe
025.	Jezerska Kočna	2540 m	Kamn./Sav. Alpe
026.	Rž (Triglav)	2538 m	Julijske Alpe
027.	Rjavina	2532 m	Julijske Alpe
028.	Skuta	2532 m	Kamn./Sav. Alpe
029.	Kaninski Vršič	2530 m	Julijske Alpe
030.	Mali Oltar (Škrlatica)	2521 m	Julijske Alpe

031.	Kokrska Kočna	2520 m	Kamn./Sav. Alpe
032.	Mala Martuljska Ponca	2502 m	Julijske Alpe
033.	Stenar	2501 m	Julijske Alpe
034.	Spodnji Rokav (Škrlatica)	2500 m	Julijske Alpe
035.	Prestreljenik	2499 m	Julijske Alpe
036.	Teme (Hribarice)	2498 m	Julijske Alpe
037.	Široka peč	2497 m	Julijske Alpe
038.	Poprovec (Hribarice)	2495 m	Julijske Alpe
039.	Vrh Žlebičev (Razor)	2486 m	Julijske Alpe
040.	Na Križu (Kočna)	2484 m	Kamn./Sav. Alpe
041.	Veliki Ozebnik (Jalovec)	2483 m	Julijske Alpe
042.	Hudi Vršič (Kanin-Prestreljenik)	2478 m	Julijske Alpe
043.	Dolgi hrbet	2473 m	Kamn./Sav. Alpe
044.	Špik	2472 m	Julijske Alpe
045.	Osrednji steber (Triglav)	2470 m	Julijske Alpe
046.	Vrh Zelenic (Triglav)	2468 m	Julijske Alpe
047.	Mišeljski Konec	2464 m	Julijske Alpe
048.	Peči-vzhodni vrh (Kanin)	2464 m	Julijske Alpe
049.	Begunjski vrh (Triglav)	2461 m	Julijske Alpe
050.	Štruca	2457 m	Kamn./Sav. Alpe
051.	Kranjska Rinka	2453 m	Kamn./Sav. Alpe
052.	Peči-zahodni vrh (Kanin)	2453 m	Julijske Alpe
053.	Pod Kaninom	2450 m	Julijske Alpe
054.	Škrnatarica	2448 m	Julijske Alpe
055.	Vrh Laške Planje (Kanin)	2448 m	Julijske Alpe
056.	Vršaki (Hribarice)	2448 m	Julijske Alpe
057.	Mali Grintovec	2447 m	Kamn./Sav. Alpe
058.	Planja (Razor)	2447 m	Julijske Alpe
059.	Pelc nad Klonicami	2442 m	Julijske Alpe
060.	Dovški Gamsovec (Škrlatica)	2440 m	Julijske Alpe
061.	Zvoniki (Prisank)	2438 m	Julijske Alpe
062.	Koroška Rinka /Križ/	2433 m	Kamn./Sav. Alpe
063.	Vršaki (Hribarice)	2431 m	Julijske Alpe
064.	Kukova špica	2427 m	Julijske Alpe
065.	Glava (Triglav)	2426 m	Julijske Alpe
066.	Črni vogel (Kanin)	2422 m	Julijske Alpe
067.	Vršaki (Hribarice)	2422 m	Julijske Alpe
068.	Pihavec /Veliki Pihavec/ (Kriški podi)	2419 m	Julijske Alpe
069.	Lipnica (Špik)	2418 m	Julijske Alpe
070.	Križ (Kriški podi)	2410 m	Julijske Alpe
071.	Visoka Vrbanova špica (Cmir)	2408 m	Julijske Alpe
072.	Lopa (Kanin)	2406 m	Julijske Alpe
073.	Huda škrbina (Mangart)	2401 m	Julijske Alpe
074.	Utrjeni stolp (Razor)	2400 m	Julijske Alpe
075.	Lepo Špičje /Veliko Špičje/	2398 m	Julijske Alpe
076.	Zadnji Prisank	2397 m	Julijske Alpe
077.	Goličica (Jalovec)	2394 m	Julijske Alpe
078.	Planjava-zahodni vrh	2394 m	Kamn./Sav. Alpe
079.	Turn pod Razorjem	2394 m	Julijske Alpe
080.	Cmir	2393 m	Julijske Alpe
081.	Bovški Gamsovec (Kriški podi)	2392 m	Julijske Alpe
082.	Planjava-vzhodni vrh	2392 m	Kamn./Sav. Alpe
083.	Debeli vrh (Laz)	2390 m	Julijske Alpe
084.	Veliki Pelc	2388 m	Julijske Alpe
085.	Vrh Hribaric (Mišeljska dolina)	2388 m	Julijske Alpe
086.	Sfinga (Triglav)	2384 m	Julijske Alpe
087.	Travnik (Planica)	2379 m	Julijske Alpe
088.	Kotova špica (Ponce)	2376 m	Julijske Alpe
089.	Štajerska Rinka	2374 m	Kamn./Sav. Alpe
090.	Kucelj (Dolkova špica)	2372 m	Julijske Alpe

091.	Vrh Osojnic (Kaninski podi)	2371 m	Julijske Alpe
092.	Kriški rob (Kriški podi)	2366 m	Julijske Alpe
093.	Velika Mojstrovka	2366 m	Julijske Alpe
094.	Rjavčeve glave (Cmir)	2365 m	Julijske Alpe
095.	Vrh nad Kamnom (Bovški Gamsovec)	2365 m	Julijske Alpe
096.	Šmarjetna glava (Triglav)	2358 m	Julijske Alpe
097.	Spodnji Stenar	2356 m	Julijske Alpe
098.	Zadnja Mojstrovka	2354 m	Julijske Alpe
099.	Kol (Mojstrovka)	2350 m	Julijske Alpe
100.	Mišelj vrh	2350 m	Julijske Alpe
101.	Ojstrica	2350 m	Kamn./Sav. Alpe
102.	V Koncu Špica (Mangart)	2350 m	Julijske Alpe
103.	Plaski Vogel (Lepo Špičje)	2348 m	Julijske Alpe
104.	Bavški Grintavec	2347 m	Julijske Alpe
105.	Bricelj (Loška stena)	2346 m	Julijske Alpe
106.	Hudi Vršič (Kanin-Lopa)	2344 m	Julijske Alpe
107.	Vrh Snežne konte (Triglav)	2342 m	Julijske Alpe
108.	Vevnica (Ponce)	2340 m	Julijske Alpe
109.	Srednji Pelc	2336 m	Julijske Alpe
110.	Mali Koritniški Mangart	2333 m	Julijske Alpe
111.	Mala Mojstrovka	2332 m	Julijske Alpe
112.	Velika Črnelska špica (Prestreljenik)	2332 m	Julijske Alpe
113.	Škodela (Bavški Grintavec)	2331 m	Julijske Alpe
114.	Grdi Vršič (Kanin)	2327 m	Julijske Alpe
115.	Zadnji Vogel (Laz)	2327 m	Julijske Alpe
116.	Vrh Labrje (Lepo Špičje)	2326 m	Julijske Alpe
117.	Mali Ozebnik (Jalovec)	2324 m	Julijske Alpe
118.	Turn pod Laško Planjo (Kanin)	2323 m	Julijske Alpe
119.	Velika Zelnarica (Triglavska jezera)	2320 m	Julijske Alpe
120.	Vrh Žlebi (Kanin)	2317 m	Julijske Alpe
121.	Zadnji Pelc	2317 m	Julijske Alpe
122.	Kamen (Kanin)	2315 m	Julijske Alpe
123.	Vzhodne glave (Triglav)	2314 m	Julijske Alpe
124.	Malo Špičje	2312 m	Julijske Alpe
125.	Kraj sten (Prisank)	2311 m	Julijske Alpe
126.	Visoka glava (Kaninski podi)	2311 m	Julijske Alpe
127.	Mala Zelnarica (Triglavska jezera)	2310 m	Julijske Alpe
128.	Škednjovec (Mišeljska dolina)	2309 m	Julijske Alpe
129.	Oltarji (Loška stena)	2305 m	Julijske Alpe
130.	Šite (Jalovec)	2305 m	Julijske Alpe
131.	Spodnja Vrbanova Špica (Cmir)	2299 m	Julijske Alpe
132.	Konjske police (Kanin-Lopa)	2297 m	Julijske Alpe
133.	Mali Grintavec (Bavški Grintavec)	2294 m	Julijske Alpe
134.	Škrbina pod Prestreljenikom	2292 m	Julijske Alpe
135.	Konjc (Kaninski podi)	2289 m	Julijske Alpe
136.	Mala Rinka	2289 m	Kamn./Sav. Alpe
137.	Vršiči pod Lopo-vzhodni vrh /Golovec/ (Kanin)	2285 m	Julijske Alpe
138.	Frdamane police	2284 m	Julijske Alpe
139.	Veliki Talir (Kaninski podi)	2281 m	Julijske Alpe
140.	Vrh Zelenic (Jalovec)	2278 m	Julijske Alpe
141.	Na Nizkem (Mišeljska dolina)	2275 m	Julijske Alpe
142.	Tosc (Zgornja Krma)	2275 m	Julijske Alpe
143.	Mala Črnelska špica (Prestreljenik)	2273 m	Julijske Alpe
144.	Mišeljska glava	2273 m	Julijske Alpe
145.	Šplevta (Dovški Križ)	2272 m	Julijske Alpe
146.	Visoka Rateška Ponca	2272 m	Julijske Alpe
147.	Slovenski turnc (Triglav)	2267 m	Julijske Alpe
148.	Nad Kuhinjo špica (Cmir)	2266 m	Julijske Alpe
149.	Prestreljeniški Vršič	2262 m	Julijske Alpe
150.	Morež (Loška stena)	2261 m	Julijske Alpe

151.	Rateški Mali Mangart	2259 m	Julijske Alpe
152.	Strmi Strug (Ponce)	2259 m	Julijske Alpe
153.	Travnik (Vrsnik)	2256 m	Julijske Alpe
154.	Brana	2253 m	Kamn./Sav. Alpe
155.	Turska gora	2251 m	Kamn./Sav. Alpe
156.	Luknja peč (Krma)	2249 m	Julijske Alpe
157.	Oblica (Loška stena)	2246 m	Julijske Alpe
158.	Vrh Rup (Loška stena)	2245 m	Julijske Alpe
159.	Krn	2244 m	Julijske Alpe
160.	Lučka Brana /Baba/	2244 m	Kamn./Sav. Alpe
161.	Veliki Draški vrh (Krma)	2243 m	Julijske Alpe
162.	Zadnja Ponca	2242 m	Julijske Alpe
163.	Hudičev steber (Prisank)	2237 m	Julijske Alpe
164.	Stol	2236 m	Karavanke
165.	Vršac (Vrsnik)	2236 m	Julijske Alpe
166.	Rob Velike Dnine (Šite)	2234 m	Julijske Alpe
167.	Vrh Krnice (Loška stena)	2234 m	Julijske Alpe
168.	Čelo (Zgornja Komna)	2228 m	Julijske Alpe
169.	Srednja Ponca (Rateče)	2228 m	Julijske Alpe
170.	Vrh nad Mužici (Martuljek)	2227 m	Julijske Alpe
171.	Srednji Vogel (Laz)	2226 m	Julijske Alpe
172.	Vernar (Zgornja Krma)	2225 m	Julijske Alpe
173.	Kalški Greben	2224 m	Kamn./Sav. Alpe
174.	Šplevta (Pihavec)	2224 m	Julijske Alpe
175.	Mali Prisank	2220 m	Julijske Alpe
176.	Prevčev stolp (Razor)	2213 m	Julijske Alpe
177.	Rombon /Veliki vrh/	2208 m	Julijske Alpe
178.	Kopica (Triglavska jezera)	2207 m	Julijske Alpe
179.	Mrzla gora	2203 m	Kamn./Sav. Alpe
180.	Gornja Kopica (Dovški Križ)	2202 m	Julijske Alpe
181.	Mali Stol	2198 m	Karavanke
182.	Strmi nos (Mangart)	2197 m	Julijske Alpe
183.	Votli vrh (Loška stena)	2197 m	Julijske Alpe
184.	Bedinji vrh (Loška stena)	2196 m	Julijske Alpe
185.	Vršiči pod Lopo-zahodni vrh (Kanin)	2196 m	Julijske Alpe
186.	Vodnikov Vršac /Vršac nad Zadnjico/	2194 m	Julijske Alpe
187.	Špiček (Jalovec)	2192 m	Julijske Alpe
188.	Mali Razor	2191 m	Julijske Alpe
189.	Bavh (Loška stena)	2186 m	Julijske Alpe
190.	Mali Pihavec (Kriški podi)	2185 m	Julijske Alpe
191.	Plešivec (Loška stena)	2185 m	Julijske Alpe
192.	Prvi Vogel (Laz)	2181 m	Julijske Alpe
193.	Vrtača	2180 m	Karavanke
194.	Mali Talir (Kaninski podi)	2178 m	Julijske Alpe
195.	Vrh nad Peski (Krn)	2176 m	Julijske Alpe
196.	Skutnik /Sončni Jelenk/ (Bavški Grintavec)	2172 m	Julijske Alpe
197.	Brda (Lepo Špičje)	2169 m	Julijske Alpe
198.	Špičica (Bavški Grintavec)	2169 m	Julijske Alpe
199.	Veliki Stador (Prestreljenik)	2165 m	Julijske Alpe
200.	Batognica (Krn)	2164 m	Julijske Alpe
201.	Male špice (Mangart)	2163 m	Julijske Alpe
202.	Nizki vrh (Pelc)	2162 m	Julijske Alpe
203.	Turn pod Stenarjem	2154 m	Julijske Alpe
204.	Vrh Brda (Bavški Grintavec)	2152 m	Julijske Alpe
205.	Na Lopi (Mangart)	2151 m	Julijske Alpe
206.	Velika Baba (Kanin)	2148 m	Julijske Alpe
207.	Rob nad Zagačami (Mangart)	2145 m	Julijske Alpe
208.	Kepa	2143 m	Karavanke
209.	Krnčica (Krn)	2142 m	Julijske Alpe
210.	Travniški rob (Vrsnik)	2142 m	Julijske Alpe

211.	Sravnik (Bavški Grintavec)	2140 m	Julijske Alpe
212.	Oltarji (Kočna)	2137 m	Kamn./Sav. Alpe
213.	Sklep (Presteljenik)	2136 m	Julijske Alpe
214.	Teme (Krma)	2136 m	Julijske Alpe
215.	Košutnikov turn	2134 m	Karavanke
216.	Srednji vrh (Krn)	2134 m	Julijske Alpe
217.	Kanceljni (Razor)	2133 m	Julijske Alpe
218.	Skala (Mangart)	2133 m	Julijske Alpe
219.	Griva (Pelc)	2132 m	Julijske Alpe
220.	Mali Draški vrh (Krma)	2132 m	Julijske Alpe
221.	Storžič	2132 m	Kamn./Sav. Alpe
222.	Glava za bajto (Zgornja Komna)	2131 m	Julijske Alpe
223.	Zeleniške špice	2128 m	Kamn./Sav. Alpe
224.	Velika Baba	2127 m	Kamn./Sav. Alpe
225.	Jerebica (Kanin)	2126 m	Julijske Alpe
226.	Kordeževa glava (Peca)	2125 m	Karavanke
227.	Činkelman (Zgornja Komna)	2124 m	Julijske Alpe
228.	Macesje-vzhodni vrh	2124 m	Karavanke
229.	Veliki Babanjski skedenj (Kaninski podi)	2121 m	Julijske Alpe
230.	Veliki kup (Kočna)	2120 m	Kamn./Sav. Alpe
231.	Vrh Goleževce (Loška stena)	2119 m	Julijske Alpe
232.	Šmihelovec (Bavški Grintavec)	2117 m	Julijske Alpe
233.	Zadnja Lopa (Malo Špičje)	2115 m	Julijske Alpe
234.	Velika Gnila glava (Kaninski podi)	2114 m	Julijske Alpe
235.	Velika Zelenica	2114 m	Kamn./Sav. Alpe
236.	Veliki Jelenk (Bavški Grintavec)	2114 m	Julijske Alpe
237.	Mali Skedenj (Presteljenik)	2112 m	Julijske Alpe
238.	Vršac (Pelc)	2112 m	Julijske Alpe
239.	Veliki vrh (Dleskovška planota)	2110 m	Kamn./Sav. Alpe
240.	Končnikov vrh (Peca)	2109 m	Karavanke
241.	Suhi vrh (Mojstrovka)	2109 m	Julijske Alpe
242.	Trentski Pelc	2109 m	Julijske Alpe
243.	Goličica (Razor)	2108 m	Julijske Alpe
244.	Ledinski vrh	2108 m	Kamn./Sav. Alpe
245.	Vrh nad Rudo (Špič)	2108 m	Julijske Alpe
246.	Vrh Polic (Rombon)	2105 m	Julijske Alpe
247.	Dimniki (Krma)	2104 m	Julijske Alpe
248.	Ostrv	2104 m	Karavanke
249.	Orlice /Celovška špica/	2103 m	Karavanke
250.	Koštrunovec (Velo polje)	2102 m	Julijske Alpe
251.	Vajnez	2102 m	Karavanke
252.	Veliki Grad (Triglavska jezera)	2102 m	Julijske Alpe
253.	Gladki Lašt (Lepo Špičje)	2100 m	Julijske Alpe
254.	Kogel	2100 m	Kamn./Sav. Alpe
255.	Srebrnjak (Bavški Grintavec)	2100 m	Julijske Alpe
256.	Cesar (Zgornja Krma)	2098 m	Julijske Alpe
257.	Kobila (Loška stena)	2098 m	Julijske Alpe
258.	Kladivo	2094 m	Karavanke
259.	Mrzli vrh (Mrzla Gora)	2094 m	Kamn./Sav. Alpe
260.	Rdeča skala (Mangart)	2094 m	Julijske Alpe
261.	Planja (Vrsnik)	2092 m	Julijske Alpe
262.	Velika Tičarica (Triglavska jezera)	2091 m	Julijske Alpe
263.	Veliki Pihavec (Bavšica)	2090 m	Julijske Alpe
264.	Zagorelec (Bavški Grintavec)	2090 m	Julijske Alpe
265.	Veliki vrh v Košuti	2088 m	Karavanke
266.	Nad Šitom glava (Mojstrovka)	2087 m	Julijske Alpe
267.	Ogradi (Laz)	2087 m	Julijske Alpe
268.	Mala Gnila glava (Kaninski podi)	2086 m	Julijske Alpe
269.	Tolminski Kuk /Veliki vrh/ (Komna)	2085 m	Julijske Alpe
270.	Krofička	2083 m	Kamn./Sav. Alpe

271.	Zadnjiški Ozebnik (Zadnjica)	2083 m	Julijske Alpe
272.	Macesje-zahodni vrh /Užnik/	2079 m	Karavanke
273.	Dovška Mala Kepa	2077 m	Karavanke
274.	Slatna (Dedno polje)	2077 m	Julijske Alpe
275.	Vrtaško Sleme (Martuljek)	2076 m	Julijske Alpe
276.	Goličica (Prisojnik)	2075 m	Julijske Alpe
277.	Prevalski Stog (Velo polje)	2075 m	Julijske Alpe
278.	Tičarica (Škrlatica)	2075 m	Julijske Alpe
279.	Mali Pihavec (Bavšica)	2074 m	Julijske Alpe
280.	Rušica (Špik)	2074 m	Julijske Alpe
281.	Skutnik (Krn)	2074 m	Julijske Alpe
282.	Mala Tičarica (Triglavsko jezero)	2071 m	Julijske Alpe
283.	Velika Raduha	2062 m	Kamn./Sav. Alpe
284.	Krnička gora (Mrzla gora)	2061 m	Kamn./Sav. Alpe
285.	Podrta gora (Komna)	2061 m	Julijske alpe
286.	Begunjščica/Veliki vrh/	2060 m	Karavanke
287.	Glava pod Planjo (Razor)	2060 m	Julijske Alpe
288.	Velika Kalška gora	2058 m	Kamn./Sav. Alpe
289.	Tolsta Košuta	2057 m	Karavanke
290.	Pršivec/Veliki Pršivec/ (Kрма)	2056 m	Julijske Alpe
291.	Pri Banderi (Kanin-Lopa)	2054 m	Julijske Alpe
292.	Vrh nad Škrbino (Spodnja Komna)	2054 m	Julijske Alpe
293.	Germlajt (Razor)	2051 m	Julijske Alpe
294.	Zeleni vrh (Spodnja Komna)	2051 m	Julijske Alpe
295.	Debeli Lašt (Lepo Špičje)	2050 m	Julijske Alpe
296.	Jelenk (Kanin)	2050 m	Julijske Alpe
297.	Viševnik	2050 m	Julijske Alpe
298.	Zapotoški vrh (Bavški Grintavec)	2050 m	Julijske Alpe
299.	Veliko Ušje (Rombon)	2048 m	Julijske Alpe
300.	Spodnja Šplevta (Dovški Križ)	2046 m	Julijske Alpe
301.	Tegoška gora — vzhodni vrh	2044 m	Karavanke
302.	Veliki Lemež/Lemež/(Krn)	2043 m	Julijske Alpe
303.	Jezerski Stog (Velo polje)	2040 m	Julijske Alpe
304.	Turn (Prisojnik)	2040 m	Julijske Alpe
305.	Na Pečeh (Špik)	2039 m	Julijske Alpe
306.	Plaski Kuk (Lepo Špičje)	2038 m	Julijske Alpe
307.	Malo Kladivo	2036 m	Karavanke
308.	Kačarjeva glava (Kaninski podi)	2034 m	Julijske Alpe
309.	Veliki Konj (Zadnjica)	2034 m	Julijske Alpe
310.	Gubno (Kepa)	2033 m	Karavanke
311.	Srednji vrh (Krn)	2032 m	Julijske Alpe
312.	Remšendolska škrbina (Mangart)	2031 m	Julijske Alpe
313.	Votlo Sleme (Martuljek)	2031 m	Julijske Alpe
314.	Mala Raduha	2029 m	Kamn./Sav. Alpe
315.	Molička peč	2029 m	Kamn./Sav. Alpe
316.	Ute (Travnik)	2029 m	Kamn./Sav. Alpe
317.	Kurica (Zgornja Krma)	2028 m	Julijske Alpe
318.	Poljske device	2028 m	Kamn./Sav. Alpe
319.	Palec	2027 m	Karavanke
320.	Kreda (Dedno polje)	2025 m	Julijske Alpe
321.	Stador (Loška stena)	2025 m	Julijske Alpe
322.	Tegoška gora — zahodni vrh /Pungartska gora/	2025 m	Karavanke
323.	Potoški Stol /Žirovniški Mali Stol/	2024 m	Karavanke
324.	Vrh Ribežnov (Rombon)	2024 m	Julijske Alpe
325.	Lučki Dedec	2023 m	Kamn./Sav. Alpe
326.	Zelenjak (Vrtača)	2023 m	Karavanke
327.	Adam in Eva (Prevalski Stog)	2019 m	Julijske Alpe
328.	Mala Kalška gora	2019 m	Kamn./Sav. Alpe
329.	Mala Baba	2018 m	Kamn./Sav. Alpe
330.	Mala Ojstrica	2017 m	Kamn./Sav. Alpe

331.	Mali vrh (Belščica)	2017 m	Karavanke
332.	Velika Baba (Komna)	2016 m	Julijske Alpe
333.	Mali vrh (Spodnja Komna)	2015 m	Julijske Alpe
334.	Debela peč (Lipanča)	2014 m	Julijske Alpe
335.	Vrh Konte (Spodnja Komna)	2014 m	Julijske Alpe
336.	Škofič (Krn)	2013 m	Julijske Alpe
337.	Adam in Eva (Prevalski Stog)	2012 m	Julijske Alpe
338.	Lopatnik (Krn)	2012 m	Julijske Alpe
339.	Brda (Lipanča)	2009 m	Julijske Alpe
340.	Krivi rob (Jerebica)	2009 m	Julijske Alpe
341.	Mahavšček/Veliki Bogatin/	2008 m	Julijske Alpe
342.	Rušje (Vrsnik)	2008 m	Julijske Alpe
343.	Malo Ušje (Rombon)	2007 m	Julijske Alpe
344.	Plešivec (Trenta)	2005 m	Julijske Alpe
345.	Ablanca (Konjščica)	2004 m	Julijske Alpe
346.	Lanževica (Komna)	2003 m	Julijske Alpe
347.	Kal (Komna)	2001 m	Julijske Alpe
348.	Lanterna (Bavški Grintavec)	2001 m	Julijske Alpe
349.	Toplar (Veliki vrh v Košuti)	2000 m	Karavanke

KDAJ NAJ GREMO V GORE, DA NE BO TOLIKŠNE GNEČE

OBISKOVALCI TRIGLAVSKEGA PARKA

MARTIN ŠOLAR

Mednarodna zveza za varstvo narave IUCN je neodvisna organizacija, deluje pod okriljem OZN in združuje suverene države, vladne agencije in nevladne organizacije. Njeno poslanstvo sta skrb in podpora skupnemu pristopu h globalnemu gibanju za zavarovanje narave, da bi ohranjali celovitost in pestrost narave in zagotavljali človekovo izrabljanje naravnih dobrin na primeren, sonaraven način.

V okviru IUCN delujejo komisije za ekologijo, izobraževanje in stike z javnostjo, okoljevarstveno pravo, okoljevarstveno razvojno strategijo, narodne parke in zavarovana območja ter komisija za preživetje vrst.

Komisija IUCN za narodne parke in zavarovana območja (CNPPA) je na nedavnem zasedanju IUCN v Buenos Airesu v Argentini sprejela kategorije zavarovanih območij. CNPPA tako določa šest kategorij za zavarovana območja:

I. kategorija — strogi naravni rezervat, območja divjine;

II. kategorija — narodni park;

III. kategorija — naravni spomenik;

IV. kategorija — območja zavarovanja vrst in habitatov;

V. kategorija — zavarovana (kulturna) krajina;

VI. kategorija — rezervati naravnih virov.

Varstvo v Triglavskem narodnem parku moramo postopoma uskladiti z mednarodnimi dogovori in strokovnimi priporočili. II. kategorija zavarovanih območij, narodni parki, določa in opredeljuje varstveno strategijo ter funkcijo parka. Narodni parki so torej naravna območja kopenske in/ali morja, namenjena za:

- zavarovanje celote enega ali več ekosistemov,
- izločitev izkoriščanja in škodljivih posegov,
- nudenje osnovnih možnosti za duhovno, znanstveno, vzgojno, izobraževalno in rekreacijsko aktivnost obiskovalcev.

Prostor narodnega parka je torej namenjen tudi doživljanju narave, naloga uprave narodnega parka pa je, da je obiskovanje, spoznavanje in raziskovanje parka posebej urejeno, usmerjeno in predvsem namenjeno vzgojnemu ciljem. Pogoji za izpolnjevanje teh nalog pa je analiza obiska v TNP: zanima nas, koliko, kdo in kakšni so obiskovalci edinega slovenskega narodnega parka.

MNOŽICE V PARKU

Obisk Triglavskega narodnega parka je prost in neomejen. Vstopi v park so številni — od magistralnih, regionalnih, lokalnih, kmetijskih in gozdnih cest do velikega števila drugih poti, ki pripeljejo v park. Večina obiskovalcev prihaja v prostor zaradi obiska gorā in le nekateri zaradi parka ali zavarovane narave. Število obiskovalcev Julijskih Alp, ki ga praktično lahko enačimo z obiskom v TNP, je PZS pred leti ocenila na dva milijona letno. V zadnjih dveh letih je pritisk množic na Julijce vse večji, zato ocenjujemo, da se številka dva milijona veča. Te ocene so nezanesljive, zato smo v TNP s štetjem prometa in obiskovalcev ter z analizami vpisa v planinskih kočah poskušali točneje ugotoviti število obiskovalcev.

S pomočjo vpisov v planinskih kočah, ki predstavljajo le vzorec vse populacije obiskovalcev,